

[Hem](#) > ... > [Lagstiftning Och Rättspraxis](#) > [Nationell Lagstiftning](#) > Hungary

Nationell lagstiftning

Innehåll inlagt av

Ungern

Ungern

På den här sidan hittar du information om rättsordningen i Ungern.

Rättskällor

I. Rättsreglernas hierarki

1. Grundlagen

Överst i den ungerska rättsordningens hierarki står Ungerns grundlag (utfärdad den 25 april 2011), som alla övriga lagar måste vara förenliga med. Grundlagen antogs av det ungerska parlamentet (nationalförsamlingen), och för att ändra grundlagen krävs två tredjedelars majoritet av samtliga parlamentsledamöters röster (artikel 5.2 i grundlagen).

Grundlagen och övergångsbestämmelserna till denna (övergångsbestämmelser till Ungerns grundlag, utfärdade den 31 december 2011) trädde i kraft den 1 januari 2012.

Grundlagen består av sex avdelningar: en ingress med rubriken Nationell bekännelse och avdelningar med rubrikerna Grundval (artiklarna A–U), Frihet och ansvar (artiklarna I–XXXI), Staten (artiklarna 1–54), Särskilda rättsordningar och Slutbestämmelser och övriga bestämmelser.

Avdelningen med rubriken Grundval innehåller allmänna bestämmelser och i denna avdelning definieras följande:

- Statskick.
- Statens grundläggande principer.
- Överföring av vissa befogenheter till Europeiska unionen.
- Ungerns huvudstad och regionala administrativa enheter.
- De viktigaste bestämmelserna om ungerskt medborgarskap och hur detta erhålls.
- Ungerns officiella språk, riksvapen, flagga, nationalsång, nationella helgdagar och officiell valuta.
- Grundlagens plats i det ungerska rättssystemet, dvs. att grundlagen utgör grunden för Ungerns rättssystem.
- Förfarandet för att anta och ändra grundlagen.
- Ungerns olika typer av lagstiftning.
- Ett antal grundläggande principer, däribland
  - förbud mot att gripa makten med våld,
  - ansvar för de ungrares öde som bor utanför Ungerns gränser,
  - samarbete för att skapa europeisk enighet,
  - skydd av äktenskapsinstitutionen,
  - säkerställande av villkor för rättvis konkurrens,
  - principen om balanserad, transparent och hållbar budgetförvaltning,
  - skyldigheten att skydda och bevara naturresurser,
  - skapandet och bevarandet av fred och säkerhet, och strävan efter samarbete med alla världens nationer och länder för att åstadkomma en hållbar utveckling för mänskligheten.

I avdelningen med rubriken Frihet och ansvar anges grundläggande rättigheter och skyldigheter. De grundläggande rättigheterna är (bland annat) följande:

- Rätten till liv och mänsklig värdighet.
- Förbud mot tortyr, omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling, slaveri eller trældom och människohandel.
- Förbud mot all rashygienisk verksamhet, all användning av den mänskliga kroppen eller kroppsdelar i vinstsyfte, och mänsklig kloning.
- Rätten till frihet och personlig säkerhet och bestämmelser som garanterar att ingen berövas sin frihet.
- Rätten till fri rörlighet och att fritt välja bostadsort.
- Rätten till privatliv och familjeliv.
- Rätt till skydd av personuppgifter och åtkomst till uppgifter av allmänt intresse.
- Rätten till tanke-, samvets- och religionsfrihet.
- Rätten att delta i fredliga sammankomster.
- Yttrandefrihet.
- Rätten till utbildning och kultur.
- Rätten att fritt välja sitt arbete, yrke och att bedriva näringsverksamhet.
- Äganderätten.
- Förbud mot utvisning av ungerska medborgare från Ungern.
- Asylrätten.
- Likhet inför lagen.
- Icke-diskriminering.
- Förbud mot barnarbete.
- Rätten till en hälsosam miljö.
- Rätten att rösta och ställa upp som kandidat i val av ledamöter av det ungerska parlamentet, lokala företrädare och borgmästare, och av ledamöter av Europaparlamentet.
- Rätten att få sin sak opartiskt och rättvist behandlad av myndigheterna inom en rimlig tid.
- Varje ungersk medborgares rätt att skyddas av Ungern under sin utlandsvistelse.
- I grundlagen definieras även nationella minoriteters rättigheter och de grundläggande rättigheterna för personer som är föremål för straffrättsliga förfaranden.

Enligt grundlagen strävar Ungern bland annat efter att

- ge alla sina medborgare social trygghet,
- varje person ska ha ett drägligt boende och tillgång till samhällstjänster.

I grundlagen fastställs även vissa skyldigheter, nämligen

- skyldigheten att bidra till att tillgodose gemensamma behov (dela allmänna bördor), och
- skyldigheten för ungerska medborgare att försvara sitt land.

Avdelningen i grundlagen med rubriken Staten innehåller de mest grundläggande bestämmelserna gällande landets offentliga ämbeten och viktigaste institutioner. Här regleras bland annat den rättsliga ställningen och uppgifterna för

- parlamentet,
- republikens president,
- regeringen,
- oberoende tillsynsmyndigheter,
- författningsdomstolen,
- domstolsväsendet och åklagarämbetet,
- ombudsmannen för mänskliga rättigheter,
- lokala styrande organ,
- ungerska centralbanken,
- nationella revisionsmyndigheten,
- ungerska försvarsmakten,
- polisen och de nationella säkerhetsstyrkorna,
- nationella folkomröstningar.

Avdelningen i grundlagen med rubriken Särskilda rättsordningar innehåller regler som reglerar nationella

krissituationer, nödsituationer, preventiva försvarssituationer, terroristhot, oväntade attacker och extrem fara.

2. Lagar

I Ungern är det parlamentet som antar lagar. I grundlagen fastställs de grundläggande rättigheter och skyldigheter som ska regleras i lag. Parlamentet antar lagar med enkel majoritet (mer än hälften av de närvarande ledamöternas röster). Detta gäller inte de så kallade kardinallagar som definieras i grundlagen. För att anta eller ändra dessa krävs två tredjedelars majoritet av de närvarande parlamentsledamöternas röster.

Enligt grundlagen gäller kardinallagarna exempelvis medborgarskap, kyrkor, rättigheter för nationella minoriteter i Ungern, parlamentsledamöternas och den ungerska presidentens rättsliga ställning och ersättning, författningsdomstolen, de lokala styrande organen, detaljerade regler för användning av riksvapnet och flaggan och bestämmelserna om statliga utmärkelser.

Enligt grundlagen kräver erkännande av EU:s grund- och ändringsfördrags bindande karaktär, en krigsförklaring, ingående av fredsfördrag och en förklaring om en särskild rättsordning två tredjedelars majoritet av samtliga parlamentsledamöters röster.

Innan 1989 års lag XXXI om ändring av konstitutionen antogs hade Ungerns presidentråd rätt att anta lagdekret. När det gäller rättsreglernas hierarki likställs ännu gällande lagdekret med lagar.

3. Dekret

I grundlagen skiljer man mellan regeringsdekret, premiärministerdekret, ministerdekret, dekret från den ungerska centralbankschefen, dekret från oberoende tillsynsmyndigheter och dekret från lokala myndigheter. I nationella krissituationer kan även det nationella försvarsrådet utfärda dekret, och vid undantagstillstånd även den ungerska presidenten.

3.1 Regeringsdekret

Regeringens befogenhet att utfärda dekret kan vara autonom eller följa av lag. Den autonoma behörigheten bygger på artikel 15.3 i grundlagen, i vilken fastställs att regeringen får utfärda dekret inom sina behörighetsområden i alla frågor som inte regleras i lag. Inget regeringsdekret får strida mot någon lag. Detta inskränker inte parlamentets befogenheter, eftersom parlamentet är behörigt att anta lagar på alla områden.

Enligt grundlagen och lag CXXX från 2010 om stiftande av lagar får regeringen utfärda dekret om genomförande av lagar. Enligt artikel 5.1 i lag CXXX från 2010 ska dekret om genomförandebestämmelser innehålla bestämmelser om behörighet, syfte och tillämpningsområde. Behörigheten får inte delegeras.

3.2 Premiärministerdekret

Enligt grundlagen kan även premiärministern utfärda dekret, t.ex. genom dekret utse en biträdande premiärminister bland ministrarna. Premiärministerdekret har samma ställning som ministerdekret i lagstiftningshierarkin.

3.3 Ministerdekret

Ministerdekret har lägre rang än regeringsdekreten i lagstiftningshierarkin. Enligt grundlagen utfärdar ministrar dekret om de har befogenhet därtill enligt lag eller regeringsdekret (som utfärdats i enlighet med den ursprungliga lagstiftningsbefogenheten), antingen oberoende eller efter överenskommelse med någon annan minister. Sådana dekret får inte strida mot någon lag, regeringsdekret eller dekret från den ungerska centralbankschefen.

3.4 Dekret från den ungerska centralbankschefen

Inom ramen för sin behörighet enligt en kardinallag får chefen för den ungerska centralbanken utfärda dekret, så länge dessa inte strider mot andra lagar.

3.5 Dekret från chefer för oberoende tillsynsorgan

Enligt artikel 23.4 i grundlagen får chefer för oberoende tillsynsorgan, inom ramen för sin behörighet enligt en kardinallag, utfärda dekret, så länge dessa inte strider mot andra lagar, regeringsdekret, premiärministerdekret, ministerdekret eller dekret från den ungerska centralbankschefen.

3.6 Lokala dekret

Enligt artikel 32.2 i grundlagen får lokala styrande organ anta lokala dekret inom sina ansvarsområden för att reglera lokala sociala angelägenheter som inte regleras i lag eller med stöd av en lag. Lokala dekret får inte strida mot annan lagstiftning.

Detaljerade regler om dekret som ska antas av lokala styrande församlingar anges i lag CLXXXIX från 2011 om Ungerns lokala myndigheter.

4. Internationella överenskommelser och grundläggande internationella rättsprinciper

Den ungerska regeringen får ingå internationella överenskommelser med andra länder och regeringar i andra länder. Förhållandet mellan internationella överenskommelser och inhemska lagar bygger i Ungern på ett dualistiskt system. Detta innebär att internationella överenskommelser införlivas med inhemsk rätt när de stadfästs via lagstiftning.

Internationella rättsprinciper

Enligt artikel Q.3 i grundlagen tillämpar Ungern de allmänt erkända internationella rättsprinciperna. Internationell sedvanerätt och de grundläggande internationella rättsprinciperna införlivas med nationell rätt utan att behöva ändras.

II. Andra rättskällor än lagar

1. Rättsliga instrument för statsförvaltningen

Det ungerska rättssystemet innehåller rättsliga instrument för statsförvaltningen som, även om de innehåller normativa bestämmelser, inte är lagstiftning. I lagen om stiftande av lagar (lag CXXX från 2010) definieras två typer av rättsliga instrument för statsförvaltningen, nämligen normativa beslut och normativa instruktioner. Dessa regler är inte bindande för alla. Det rör sig om interna regler, organisatoriska regler och driftsregler som endast rör utfärdaren eller organ eller personer som är underställda denne. Normativa beslut och instruktioner kan inte användas för att fastställa medborgarnas rättigheter och skyldigheter. Rättsliga instrument för statsförvaltningen får inte strida mot annan lagstiftning och får inte upprepa andra lagbestämmelser.

Enligt den tidigare lagen om stiftande av lagar (lag XI från 1987) kunde även statistiska meddelanden och rättsliga riktlinjer klassificeras som rättskällor (i form av andra rättsliga styrinstrument) som inte anses utgöra lagstiftning. I den ny lagen nämns inte dessa. Rättsliga riktlinjer upphävdes när den nya lagen trädde i kraft (den 1 januari 2011), men statistiska meddelanden som utfärdats före det datumet gäller till dess de upphävs. (Statistiska meddelanden utfärdas av chefen för statistiska centralbyrån och innehåller rättsligt bindande bestämmelser som uteslutande består av statistiska begrepp, metoder, klassificeringar, förteckningar och sifferuppgifter.)

1.1 Normativa beslut

I normativa beslut kan parlamentet, regeringen och andra centrala förvaltningsmyndigheter, författningsdomstolen och budgetrådet anta bestämmelser om sin organisation, sitt funktionssätt, sin verksamhet och sina åtgärdsprogram.

I normativa beslut kan även lokala myndighetsorgan anta bestämmelser om sin egen verksamhet och verksamheten i de organ som lyder under dem, samt om sina åtgärdsprogram och hur de organ som lyder under dem ska organiseras och fungera. På samma sätt kan normativa beslut användas av nationella självstyrande organ för att anta bestämmelser om deras organisation och funktionssätt, verksamhet och åtgärdsprogram, samt motsvarande bestämmelser för de organ som lyder under dem.

1.2 Normativa instruktioner

Inom sitt ansvarsområde och enligt lag kan den ungerska presidenten, premiärministern, chefen för centrala förvaltningsmyndigheter (förutom regeringen), ordföranden för det nationella domstolsverket, riksåklagaren, ombudsmannen för grundläggande rättigheter, chefen för den ungerska centralbanken, ordföranden för den nationella revisionsmyndigheten, chefen för myndighetskontor på stads- eller distriktsnivå, borgmästare och stadssekreterare genom normativa instruktioner fastställa bestämmelser om hur de organ som de leder, styr eller övervakar ska vara organiserade eller fungera.

Dessutom får parlamentet, presidenten, författningsdomstolen, ombudsmannen för grundläggande rättigheter, oberoende tillsynsorgan, premiärministerns kansli och departementschefen utfärda normativa instruktioner som är bindande för organisationens personal.

2. Författningsdomstolens avgöranden

Författningsdomstolens avgöranden spelar en viktig roll i det ungerska rättssystemet.

Enligt lag CLI från 2011 om författningsdomstolen har författningsdomstolen följande uppgifter:

- Att i efterhand granska om lagstiftningen är förenlig med grundlagen.
- Att i förväg granska om lagar som redan har antagits men inte trätt i kraft och vissa bestämmelser i internationella konventioner strider mot grundlagen.
- Att göra en individuell granskning på begäran av en domare. Om en domare under prövningen av ett mål ska tillämpa delar av lagstiftning som han eller hon anser strider mot grundlagen, eller som författningsdomstolen har slagit fast strider mot grundlagen, ska domaren vilandeförklara målet och be författningsdomstolen att förklara att den aktuella delen av lagstiftningen strider mot grundlagen och förbjuda att den författningsstridiga delen av lagstiftningen tillämpas.
- Att meddela dom i klagomål som rör grundlagen, baserat på överträdelse av rättigheter som garanteras i grundlagen. Den person eller organisation som är part i det enskilda målet kan inte ett grundlagsklagomål om personens eller organisationens rättigheter enligt grundlagen har åsidosatts till följd av genomförandet av den författningsstridiga lagstiftningen i den pågående rättsprocessen, och han eller hon har uttömt alla överklagandemöjligheter eller inte har rätt att överklaga.
- Att granska rättsakter för att kontrollera att de är förenliga med internationella överenskommelser.
- Att täppa till rättsliga luckor i grundlagen.
- Att lösa behörighetskonflikter mellan statliga organ eller mellan lokala myndigheter och statliga organ.
- Att tolka bestämmelserna i grundlagen.
- Att hålla olika typer av domstolsförhandlingar i mål som faller inom dess behörighetsområde och i enlighet med vad lagen föreskriver.

Författningsdomstolens avgöranden ska vara tydligt motiverade. Författningsdomstolens avgöranden kan inte överklagas och är bindande för alla.

3. Domstolarnas rättspraxis

För att uppfylla sitt ansvar för att se till att lagstiftningen tillämpas enhetligt och att lägre rättsinstanser ges rättsliga riktlinjer fattar Ungerns högsta domstol, Kúria (före den 1 januari 2012 benämnd Högsta domstolen), beslut om rättslig enhetlighet och utfärdar principbeslut.

Ett enhetlighetsförfarande kan inledas om rättspraxisens utveckling och enhetlighet kräver att ett beslut om enhetlighet antas i en principfråga, samt om en av Kúrias avdelningar avser att frångå ett beslut som tagits av en annan av Kúrias avdelningar. Avgöranden om enhetlig rättspraxis är bindande för domstolarna.

Principbeslut bygger på Kúrias rättsavdelningars praxis och främjar även enhetliga domslut.

Avgöranden om att säkerställa en enhetlig rättspraxis och principbeslut offentliggörs i Högsta domstolens rättsfallssamling.

III. Lagstiftningens tillämpningsområde

Lagstiftningen gäller för hela Ungern, medan lokala dekret gäller för det geografiska område där den lokala myndigheten är behörig. Lagar gäller för fysiska personer, juridiska personer och organisationer som inte är juridiska personer inom Ungerns territorium, och för ungerska medborgare med hemvist i utlandet. En lokal myndighets dekret gäller fysiska personer, juridiska personer och organisationer som inte är juridiska personer i den region där myndigheten är behörig.

Lagen om stiftande av lagar innehåller ett förbud mot retroaktiv verkan, och slår fast att man i en rättsregel inte kan fastställa skyldigheter, upphäva eller begränsa rättigheter eller förklara handlingar olagliga under perioden före rättsregelns ikraftträdande.

Ikraftträdandedagen måste alltid fastställas i lagstiftningen så att tillräcklig tid kan avsättas för att förbereda sig för tillämpningen lagen.

Lagstiftningen och därmed sammanhängande tillämpningsföreskrifter måste träda i kraft samtidigt. En lag (eller en lagbestämmelse) upphör att gälla om den upphävs eller med stöd av lagen om stiftande av lagar (om den endast innehåller bestämmelser om ändring eller upphävande).

IV. Rättsdatabaser

I Ungern är det officiella kungörelseorganet [Magyar Közlöny](#), som publiceras elektroniskt och vars lydelse ska anses giltig.

Det ungerska officiella kungörelseorganet innehåller ungersk lagstiftning (med undantag av lokala dekret), däribland

- författningsdomstolens beslut och avgöranden, vilka i enlighet med rättsföreskrifter eller på grundval av ett beslut från författningsdomstolen måste offentliggöras i det officiella kungörelseorganet,
- parlamentsbeslut,
- Kúrias avgöranden om rättslig enhetlighet,
- yttranden från den nationella valkommissionen,
- bilagor, inklusive rättsfallssamlingen,
- det officiella protokollet från parlamentets sammanträde.

Ungerns elektroniska författningssamling ([Nemzeti Jogszabálytár](#)) innehåller all lagstiftning (med undantag för lokala dekret) och alla rättsliga instrument för statsförvaltningen som är i kraft på sökdagen. Detta presenteras i en konsoliderad version, tillsammans med tillägg och andra ändringar.

Du kan söka efter information både via titel och nummer och genom fritextsökning.

Tillgången till dessa databaser är gratis och omgärdas inte av några restriktioner.

Länkar

[Ungerns officiella kungörelseorgan i elektroniskt format](#)

[Ungerns elektroniska författningssamling](#)

Senaste uppdatering: 17/07/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.